

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **J. N. S.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s., se sídlem Kovářská 4, Praha 9, proti žalovanému: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2018, č. j. 19 A 3/2018 – 15,

t a k t o :

- I. Řízení o kasační stížnosti **se zastavuje.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „OPKPE Praha“) ze dne 9. 5. 2017, č. j. KRPA-168506-11/ČJ-2017-000022, byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěn za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody. Žaloba proti uvedenému rozhodnutí byla rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 6. 6. 2017, č. j. 4 A 55/2017 – 30, zamítnuta a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 8 Azs 148/2017 – 40, byla zamítnuta i následná kasační stížnost žalobce (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[2] Rozhodnutím OPKPE Praha ze dne 3. 8. 2017, č. j. KRPA-168506-34/ČJ-2017-000022, byla podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců prodloužena doba zajištění za účelem správního vyhoštění o dalších 90 dnů. Žaloba proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 9. 2017, č. j. 4 A 89/2017 – 24, a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2018, č. j. 9 Azs 304/2017 – 59, byla zamítnuta i následná kasační stížnost žalobce.

[3] Rozhodnutím OPKPE Praha ze dne 4. 11. 2017, č. j. KRPA-168506-45/ČJ-2017-000022, byla podle § 125 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců prodloužena doba zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění o dalších 90 dnů. I žaloba proti tomuto rozhodnutí byla rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2017, č. j. 1 A 129/2017 – 25, zamítnuta, přičemž kasační stížnost žalobce proti tomuto rozsudku městského soudu projednává Nejvyšší správní soud pod sp. zn. 4 Azs 255/2017.

[4] Dne 21. 11. 2017 žalobce podal žádost o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců podle § 129a zákona o pobytu cizinců, které žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 11. 2017, č. j. CPR-31253-5/ČJ-2017-930310-T221, nevyhověl, aniž by ji věcně projednal, neboť dospěl k závěru, že žalobce žádost podal v době, kdy k tomu dle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců nebyl ještě oprávněn, a rozhodl, že se žalobce nepropouští.

[5] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Plzni, který ji rozsudkem ze dne 4. 1. 2018, č. j. 17A 159/2017 – 21, zamítl. Řízení o kasační stížnosti žalobce proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Plzni projednává Nejvyšší správní soud pod sp. zn. 8 Azs 26/2018.

[6] Dne 3. 1. 2018 žalobce podal opětovnou žádost o propuštění ze zajištění podle § 129a zákona o pobytu cizinců, které žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 1. 2018, č. j. CPR-1176-3/ČJ-2018-930310-T221, rovněž nevyhověl, aniž by ji věcně projednal, neboť dospěl k závěru, že žalobce žádost podal v době, kdy k tomu dle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců nebyl ještě oprávněn, a žalovaný rozhodl, že se žalobce nepropouští.

[7] Posledně zmíněné rozhodnutí napadl žalobce žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě, který rozsudkem ze dne 31. 1. 2018, č. j. 19 A 3/2018 – 15, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dle odůvodnění rozsudku krajský soud dospěl s ohledem na čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců k závěru, že přestože žádost o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců podal žalobce dříve, než po uplynutí lhůty podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, neboť tak učinil před uplynutím 30 dnů od právní moci posledního rozhodnutí o jeho žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 11. 2017, č. j. CPR-31253-5/ČJ-2017-930310-T221, kterou projednával Krajský soud v Plzni pod sp. zn. 17 A 159/2017, měl žalovaný žádost žalobce o propuštění ze zařízení věcně projednat, aby bylo respektováno právo žalobce na účinný a pravidelný soudní přezkum jeho zajištění, tedy ve lhůtě, jež umožňuje účinný soudní přezkum zákonnosti zajištění v jeho průběhu. Jestliže totiž žalobce v nyní projednávané věci podal žádost dne 3. 8. 2017 (správně má být 3. 1. 2018 – pozn. NSS) a o jeho předchozí žádosti o propuštění ze zařízení podané dne 21. 11. 2017 žalovaný rozhodl dne 30. 11. 2017 tak, že jí nevyhověl, aniž by ji věcně posoudil, porušil tímto postupem právo žalobce na pravidelný soudní přezkum zákonnosti zajištění ohledně otázky trvání důvodů jeho zajištění.

[8] Žalovaný (stěžovatel) podal proti uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě kasační stížnost, v níž namítal, že soud není oprávněn rozšiřovat přípustnost podání žádosti o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců nad rámec zákona za situace, kdy § 129a zákona o pobytu cizinců jasně stanoví podmínky, za kterých lze takovou žádost podat. Na tom dle stěžovatele nemůže nic změnit ani to, že ani předchozí žádost žalobce nebyla věcně posouzena. Žalobci dle stěžovatele nebylo totiž upřeno právo na řádný

pokračování

soudní přezkum prostřednictvím žalob proti rozhodnutí o zajištění nebo rozhodnutí o prodloužení zajištění. Stěžovatel má za to, že není vinou správního orgánu, že soudy rozhodovaly v takových lhůtách, že žalobce nemohl podat žádost o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců podle § 129a zákona o pobytu cizinců.

[9] Stěžovatel dále považuje napadený rozsudek krajského soudu za nesrozumitelný, neboť odkaz na § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců je v dané věci irrelevantní, jelikož povinnost zkoumat důvody zajištění po celou dobu jeho trvání se vztahuje na jiný správní orgán, než který vede řízení o žádosti dle § 129a citovaného zákona, a nelze proto tyto dva instituty směšovat.

[10] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11] Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že dne 14. 2. 2018 došlo k jeho propuštění ze zajištění, aniž by mu byly sděleny jakékoliv informace o důvodech propuštění nad rámec odkazu na § 127 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k tomu, že žalobce nyní pobývá na území ČR toliko na základě výjezdního příkazu s platností jednoho měsíce, nemá žádné prostředky, nemůže pracovat a je odkázán na charitativní pomoc, požádal Nejvyšší správní soud, aby mu byl ustanoven zástupce z řad advokátů.

[12] Ze správního spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že dle hlášení o propuštění cizinců ze Zařízení pro zajištění cizinců Vyšší Lhoty ze dne 14. 2. 2018, č. j. CPR-13461-97/ČJ-2017-932000, byl žalobce dne 14. 2. 2018 ve 14.30 hod. propuštěn na území ČR, neboť dle § 127 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců pominuly důvody zajištění.

[13] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, tedy ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jedná za něj pověřený zaměstnanec s právním vzděláním, které je požadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). K věcnému posouzení kasační stížnosti nicméně soud nepřistoupil, neboť zjistil, že jsou dány podmínky pro zastavení řízení o kasační stížnosti podle § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců.

[14] Podle § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném od 15. 8. 2017, „[v] případě, že je zajištění cizince ukončeno před vydáním rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince, o žalobě proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení, soud řízení o žalobě zastaví. O ukončení zajištění cizince policie neprodleně informuje příslušný soud, který žalobu projednává. Věty první a druhá se pro řízení o kasační stížnosti použijí obdobně“.

[15] Nejvyšší správní soud se k užití tohoto ustanovení vyjádřil v usnesení ze dne 25. 9. 2017, č. j. 3 Azs 243/2017 – 24, v němž předně konstatoval, že § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, v nyní účinném znění, lze aplikovat pouze v řízeních zahájených po nabytí účinnosti zákona č. 222/2017 Sb., a dále dospěl k závěru, že přestože předmětné ustanovení představuje určité omezení práva na přístup k soudu, za situace, kdy rozhodnutí o zajištění cizince již meritorně přezkoumal krajský soud, nezasahuje do práv

žalobce natolik intenzivním způsobem, aby bylo možné dojít k závěru o jeho protiústavnosti.

[16] Oproti tomu desátý senát Nejvyššího správního soudu pro případ, kdy mělo být podle obdobného ustanovení § 46a odst. 9 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v účinném znění (dále jen „zákon o azylu“), zastaveno až řízení o kasační stížnosti ve věci zajištění žadatele o mezinárodní ochranu, usnesením ze dne 23. 11. 2017, č. j. 10 Azs 252/2017 - 43, řízení přerušil a obrátil se na Soudní dvůr Evropské unie s následující předběžnou otázkou: „*Brání výklad čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU (Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 96) ve spojení s čl. 6 a 47 Listiny základních práv Evropské unie takové vnitrostátní právní úpravě, která znemožňuje Nejvyššímu správnímu soudu přezkoumat soudní rozhodnutí ve věcech zajištění cizince poté, co je cizinec ze zajištění propuštěn?*“ Uvedené řízení o předběžné otázce je Soudním dvorem vedeno pod označením C-704/17, *D. H. proti Ministerstvu vnitra*.

[17] Praxe jednotlivých senátů Nejvyššího správního soudu tedy není ve vztahu k této otázce jednotná, neboť zatímco některé senáty dospívají k závěru, že za situace, kdy došlo k meritornímu posouzení žaloby cizince na úrovni krajského soudu, je uplatnění § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců (či § 46a odst. 9 zákona o azylu) v řízení o kasační stížnosti přípustné (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2017, č. j. 3 Azs 319/2017 - 15, ze dne 23. 11. 2017, č. j. 3 Azs 303/2017 - 36, ze dne 7. 3. 2018, č. j. 6 Azs 416/2017 - 25, či ze dne 13. 3. 2018, č. j. 9 Azs 426/2017 - 26), jiné senáty zdejšího soudu, včetně senátu pátého, v takovýchto případech přerušují řízení, neboť považují za nezbytné vyčkat rozhodnutí Soudního dvora o předběžné otázce položené Nejvyšším správním soudem ve věci vedené pod sp. zn. 10 Azs 252/2017 (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2018, č. j. 8 Azs 8/2018 - 20, ze dne 12. 3. 2018, č. j. 5 Azs 29/2018 - 20, či ze dne 20. 3. 2018, č. j. 2 Azs 19/2018 - 49, nebo přímo v řízení o kasační stížnosti žalobce ve věci předchozího rozhodnutí stěžovatele o jeho nepropuštění ze zařízení viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2018, č. j. 8 Azs 26/2018 - 41).

[18] Na rozdíl od zmiňovaných případů je ovšem situace v nyní posuzované věci odlišná, neboť nejenže řízení na úrovni krajského soudu již proběhlo, ale krajský soud na základě podané žaloby napadené rozhodnutí žalovaného o nepropuštění žalobce ze zařízení zrušil pro nezákonné posouzení předčasnosti žádosti o propuštění, takže kasační stížnost proti uvedenému rozsudku krajského soudu v daném případě podal právě žalovaný.

[19] Za této situace Nejvyšší správní soud neshledal, že by se zastavení řízení o kasační stížnosti žalovaného mohlo jakkoli negativně dotknout práv původně zajištěného cizince, a to zejména jeho práva na účinnou soudní ochranu, neboť ani v případě meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti žalovaného by výrok takového rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nemohl postavení žalobce jakkoli zlepšit, pouze, v případě vyhovění kasační stížnosti žalovaného, jeho postavení zhoršit.

[20] Nejvyšší správní soud neshledal v této věci ani důvod k přerušení řízení do rozhodnutí Soudního dvora o předběžné otázce položené Nejvyšším správním soudem ve věci vedené pod sp. zn. 10 Azs 252/2017, neboť ani případný závěr Soudního dvora o

pokračování

rozporu § 46a odst. 9 zákona o azylu s čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (nová přijímací směrnice), z něhož by pak bylo možné dovozovat obdobný rozpor § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců s čl. 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (návrátová směrnice), by nemohl vést dle ustálené judikatury Soudního dvora k přímé aplikaci čl. 15 návratové směrnice a tedy i k nepoužití § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců za situace, kdy by takto přiznaný horizontální přímý účinek směrnice působil v neprospěch žalobce.

[21] Právo na účinnou soudní ochranu cizince, mající svůj odraz v čl. 15 návratové směrnice, tak nemůže být překážkou aplikace § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců za situace, kdy účinná soudní ochrana již byla žalobci poskytnuta pravomocným rozsudkem krajského soudu, který vyhověl jeho žalobě proti rozhodnutí žalovaného o nepropuštění ze zařízení, a tedy řízení o kasační stížnosti žalovaného by již nemohlo postavení žalobce zlepšit.

[22] Nejvyšší správní soud proto neshledal žádný důvod, proč by § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců neměl být v dané věci aplikován, obzvláště za situace, kdy citované ustanovení výslovně dopadá i na rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení a zároveň nijak nerozlišuje, zda kasační stížnost byla podána žalobcem či žalovaným správním orgánem.

[23] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti podle § 47 písm. c) s. ř. s. v návaznosti na § 172 odst. 6 větu třetí zákona o pobytu cizinců zastavil.

[24] Vzhledem k tomu, že řízení o kasační stížnosti bylo bez meritorního posouzení zastaveno, nerozhodoval již Nejvyšší správní soud o žádosti žalobce o ustanovení zástupce z řad advokátů (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Ans 6/2008 – 48, publ. pod č. 1741/2009 Sb. NSS). Pro úplnost zdejší soud dodává, že uvedená žádost žalobce byla zjevně motivována nesprávným právním názorem, dle něhož k zastupování účastníka v řízení před Nejvyšším správním soudem je oprávněn toliko advokát. Požadavek povinného zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti dle § 105 odst. 2 s. ř. s. se ovšem vztahuje toliko na stěžovatele bez příslušného právního vzdělání, a nikoli již na ostatní účastníky řízení o kasační stížnosti. V případech, kdy je tedy kasační stížnost podána žalovaným, není povinné zastoupení žalobce advokátem v řízení o kasační stížnosti vyžadováno.

[25] Jelikož bylo řízení o kasační stížnosti zastaveno, nemá podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. žádný z účastníků řízení právo na náhradu jeho nákladů.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. března 2018

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu